

Hiermee geloof ik de hoofdvraag van inzen-der beantwoord te hebben.

Toch moet — vóór ik van de hoofdvraag op enkele neven-vragen kom — me nog iets van 'hart'.

Ik vrees, dat wat inzonder zijn vraag deed stellen, zich wel — ook bij hem zelf — aandiende als bloot-verstandelijke moeilijkheid, maar dat iets anders zich met dat „verstandelijk” camoufleerde.

Wat bloot-verstandelijk schijnt, heeft zoo de eenheid van ons zieleleven, vaak een voor ons-zelfen onzichtbaren geestelijk-zedelijken achtergrond. We hebben er heel dikwijls meer in te doen met ons verdorven gevoels- en wils-leven, dan met vragen van ons verstand.

Als ik onder vier oogen met hem was, zou ik m'n inzonder vragen, of dat ook misschien bij hem het geval kon zijn.

Wat me recht geeft en ten plicht stelt die vraag te doen, is de vorm van de zijne.

Hij vraagt zoo eigenaardig, of het wezen van Gods soevereinen Raad en alles beheerschende voorzienigheid niet in den weg staat aan een oprecht en innig berouw over de zonde.

Waar toe dienen die bijvoegelijke naamwoorden „oprecht” en „innig” hier?

De vraag ware ook daarzonder volledig geweest. Er moet in vragers zieleleven iets zijn waaruit dat op zich zelf overbodige opkwam.

Het zal dit zijn, vrees ik, dat er in vragers leedwezen over de zonde, naar zijn eigen oordeel, niet is die kracht en innigheid, die hij beseft, dat voor God betamelijk en noodig is; dat hij nu — ons hart is arglistig! — voor dat gemis van innigheid en teederheid een verklaring zoekt, die hem zelf niet bezwaart en waarin hij daarom rust kan vinden — en dat hij die verklaring nu hoopt gevonden te hebben in de moeilijkheden die zijn denken heeft met de verzoening tusschen Gods vrijmacht en 'smenschen zedelijke verantwoordelijkheid.

Als dat zoo mocht zijn, zouden we ons met een krachtig „halt!” midden op zijn weg willen zetten.

Want die weg is een gevaarlijke, en zou, liep hij dien ten einde toe af, een weg ten verderve blijken.

Neen, bij afwezigheid van oprecht en innig berouw over de zonde, ligt niet hierin onze redding, dat we de on gevoeligheid van ons bot en hoogmoedig hart, verklaren en vergoelijken met velerlei vonden, — het allerminst met een of andere tegenstrijdigheid in wat God ons in Zijn Woord openbaarde — dat is den Heiligen Geest tegenstaan en bedroeven, ons-zelfen blinddoeken, en ons hart verharderen.

Wat in zulk een toestand ons redden kan is, juist omgekeerd, door het vlammeende vonnis van het Woord Gods over alle zonde, al die webben van eigen weefsel te laten wegbranden, en zonder ophouden onzen God aanroepen, dat Hij door Zijn Geest ons verstand steeds meer verlichte, tot een rechte kennis van de zonde in al haar gruwelijkheid en afschuwelijkheid, in haar God-tergend karakter en in haar doemwaardige schuld — en ons hart steeds gevoeliger make voor de krenking en den hoon die alle zonde is, beide voor Zijn recht en voor Zijn liefde.

Niets-sparend zelf-gericht is de poort waarachter de vergevende genade Gods in Christus ons op wacht — en ook geldt het woord des Apostels: „Indien we ons-zelfen oordeelden, we zouden niet geoordeeld worden”.

De beantwoording van een paar ondergeschikte vragen laat ik wachten tot een volgend nummer, zoo God wil.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE- EN SOCIALE LEVEN

Werkstaking.

I.

Dagen van arbeidsconflict en staking blijven immer voor den Christen moeilijke dagen. Voor de partijen, die bij het conflict betrokken zijn, de patroons en de werklieden, wel het allereerst.

Daar dreigt niet alleen ernstige materiële schade, daar worden ook door het conflict banden verbroken op een wijze, die menigeen groote smart berokkent.

De toekomst van een onderneming kan er bij op het spel staan, de concurrentie-mogelijkheid van heel een bedrijf, maar evenzeer de levensmogelijkheid van enkele of van vele arbeiders.

Niet ieder voelt de bangheid van deze conflicten even diep, maar het aantal van hen, die er mee tobben, die er onder gebukt gaan, is toch veel grooter dan men denkt. De bijzondere verhoudingen, die er in menige onderneming trots alle levensverzakelijking gelukkig nog gebleven zijn, maken voor velen een stakingsperiode tot den moeilijksten tijd van hun leven.

Maar ook zij, die niet persoonlijk bij het conflict betrokken zijn, althans niet wat de directe gevol-

gen betreft, hebben het in dagen van economischen strijd lang niet gemakkelijk. Wij denken allereerst aan de leiders der Christelijke Vakorganisaties. Men heeft wel eens de voorstelling gelezen, dat dezen in het algemeen stakings-maniakken zouden zijn, dat ze van conflicten moeten leven, maar dat is een zoo oppervlakkige redeneering, zoover van het leven af geschreven, dat wij daaraan geen woord hoeven te wijden.

Een organisatieleider, die weet dat het naar een conflict gaat loopen, is in den regel heel wat bezadiger, dan velen onder zijn leden. Hij weet, dat hij de verantwoordelijkheid draagt voor honderden. Dat elke fout die hij maakt tal van gezinnen kan benadeelen. Dat het mislukken aan hem kan, mogelijk ook zal geweten worden.

Hij weet, dat hij in deze zaken voor God recht moet staan. Dat hij te zoeken heeft naar den vrede in het bedrijfsleven. Dat hij geen avonturen mag najagen. Dat hij alleen mag verdedigen, wat rechtvaardig en alleen kan zoeken, wat bereikbaar is. Onder dezen last hebben velen zich gebogen.

En wederom ook voor de ambtsdragers in de Kerk des Heeren zal, als zij het nauw nemen met de zorg voor de zielen, een tijd van conflict een zware tijd zijn. Het conflict in zichzelf is al van zoo groote beteekenis. Maar daaromheen komen nog zooveel omstandigheden, die vooral naar buiten, den toestand verscherpen. Daar is het posten, het volgen, dat voor den buitenstaander zoo heel spoedig op hinderlijk volgen lijkt.

Daar is de toon in het onderling gesprek, daar is de geest van verzet, die zoo dikwijls, vooral de jongeren aangrijpt, daar is de zorg in de gezinnen, de verbittering als het misloopt soms, de haat, die tot uiting komt in woord en gebaar.

Dan komt het Avondmaal en de vraag of men Avondmaal vieren kan, of men tot het Avondmaal toelaten mag, die met hun naasten in openlijk conflict zijn gekomen?

En dan is daar ook nog de predikant, die, als elken Zondag, het Woord heeft te bedienen. Moet hij, zooals wij dat eens hoorden uitspreken, het evangelie prediken zonder meer? Of moet hij ook in de prediking toonen, dat hij weet van het conflict, dat ook een deel van zijn gemeente beroert en zoo wij hopen ontroert?

Moet hij, indien hij een uitgesproken meening heeft, partij kiezen en dat laten merken in de prediking?

Moet hij, zooals men dat in sommige kringen noodwendig schijnt te achten, in elk geval naast de arbeiders gaan staan om deze niet van de Kerk te vervreemden? Of heeft hij, zooals anderen oordeelen, tot elken prijs het gezag van den werkgever te schragen?

Wij zouden de vragen kunnen vermenigvuldigen. Daarom leek het ons goed over dit belangwekkend maatschappelijk verschijnsel enkele opmerkingen te maken. We stellen ons niet voor, dat wij daarmede alle moeilijkheden zullen oplossen. Zelfs hebben wij geen oogenblik de illusie, dat wij alle lezers zullen bevredigen.

Maar wij komen in ons leven, ook in het leven der Kerk met deze dingen in aanraking. En wij hebben soms partij te kiezen. Wij dienen dit dan te doen met volle overtuiging.

Een sleutel, die op alle sloten past is natuurlijk niet te maken. Elk conflict heeft haar eigen oorzaken en haar eigene, meestal ook eigenaardige, aspecten.

Zonder studie, zonder informatie, zonder belangstelling komen wij er nooit. Waar het gaat om groote economische belangen, waar het gaat om het heil der zielen, is de zaak onze studie en arbeid en belangstelling ook wel waard.

Het ligt in ons voornemen iets te schrijven over het wezen der werkstaking; over het standpunt, dat de Christelijke arbeidersbeweging ten opzichte van dit maatschappelijk verschijnsel inneemt; over de verkeerde practijken, die in dagen van conflict zoo gemakkelijk insluipen en de zielen kunnen schaden, en over de moeilijkheden, die zich daarbij voordoen ten opzichte van prediking en zielszorg.

Wij bepalen ons daarbij tot de economische conflicten. Het zijn immers deze stakingen alleen, met welke de Christelijke vakorganisaties te maken hebben en waarbij ze herhaaldelijk partij zijn. Natuurlijk kunnen christelijke arbeiders ook wel eens, huns ondanks, in moeite komen met z.g. solidariteitsstakingen, of sympathiestakingen. Maar deze vorm van staking wordt in de kringen der Christelijke vakbeweging terecht veroordeeld.

Niet anders staat het met de politieke staking. Van meet af hebben onze christelijke arbeiders daartegen positie genomen. Ze hebben het niet gelaten bij resoluties en woorden, ze hebben dat ook getoond met de daad. Wij hebben maar te herinneren aan 1903 en aan het pogen in 1918.

De politieke werkstaking is in wezen „revolutie”. Het is de poging om langs illegalen weg te bereiken, wat langs wettelijken weg niet te verwezenlijken is. Het is de poging om door economische ontwrichting de overheid te dwingen iets te doen of te laten, wat deze meent dat gelaten of gedaan moet worden. Het is de dienaresse Gods verlagen tot een dienstmeid van het volk.

Hier liggen de moeilijkheden niet. Hier kan voor een christenarbeider het martelaarschap liggen,

maar nooit iets anders. Want krachtens zijn belijdenis van de plaats en roeping, van het gezag en de eere der Overheid, zal hij te vinden zijn in de voorste gelederen dergenen, die deze revolutiepoging trachten te breken.

G. BAAS Kza.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De actie van de jonggereformeerden in Zwitserland.

I.

De generale synode van Arnhem droeg aan de door haar te benoemen deputaten onder meer ook op „zooveel mogelijk contact te zoeken en te onderhouden met vertegenwoordigers van het gereformeerd kerkelijk leven in het buitenland, voor zoover nog geen „correspondentie” met bepaalde kerken kan worden aangegaan” (Acta, art. 50).

Op hun eerste vergadering, Donderdag 27 November 1930, werden vier hunner aangewezen om in het bijzonder deze aangelegenheid te behartigen. Dit viertal kwam direct voor de eerste maal saam bij één hunner, die tot secretaris uit hun midden werd benoemd. Het was op deze vergadering, dat aan mij werd verzocht me op de hoogte te stellen omtrent wat ik hier boven aangaf als titel van een reeks artikelen die daaromtrent, zoo God wil, nader zullen inlichten. Immers ik had medegedeeld van voornemen te zijn mijn zomervacantie door te brengen op den Hasliberg boven Meiringen in het Berner Oberland. Dat er zulk een actie was kon ons niet onbekend zijn. Meer dan één onder de onzen had of hier in ons land, of ook in Zwitserland zelf reeds kennis gemaakt met Zwitsers die vooraanstaanden in deze beweging. Worden niet in de lijst van „medewerkers in het buitenland” aan het driemaandelijks orgaan „Antirevolutionaire Staatskunde” genoemd ds Rudolf Grob, Südstrasse 120, Zürich en dr Charles Schüle, Erlenbach (Zürich)? Verder had prof. dr H. Bouwman in „De Bazuin” reeds een en andermaal iets medegedeeld inzake eene beweging waarvan Zürich het middelpunt vormt, die veler belangstelling heeft gewekt. Toen ik dan ook eenigen tijd vertoefd had in het Evangelisches Erholungsheim te Hasliberg en den hausfather dr Rudolf Burckhardt had leeren kennen als een dichter en schrijver, heel goed bekend in Duitschland en Zwitserland, vroeg ik hem of hij ds R. Grob van Zürich kende en mij zijn adres kon geven, daar ik dit toen niet bij me had. Dr R. Burckhardt kende hem wel, want hij voegde er onmiddellijk aan toe: die behoort tot de jonggereformeerden; doch ik merkte tevens, dat onze hausfather niet sympathiek stond tegenover hun actie, en zoo geschiedde het, dat ik verder geen navraag bij hem deed naar pfr Grob, hoewel hij bij eenige welwillendheid diens adres mij wel had kunnen geven, daar pfr Grob, ook als director van „Die Schweizerische Anstalt für Epileptische” een bekende persoonlijkheid is. Zoo informeerde ik dan niet verder bij onzen hausfather. Deze ondervinding leidde tot een voor de hand liggende conclusie: Tout comme chez nous. De aan mij persoonlijk nog onbekende director Grob werd me er te lever om, en de Züricher beweging bood mij reeds eenig aspect. Ik dacht: goed zoo vrienden! Wij hebben dat ook gekend en kennen dat nog wel en pfr R. Grob had toen zelf al van de zijde van eenige Nederlanders eene voor hem zeer ontuchtende ervaring opgedaan op „die Ausschuss-Sitzung des Internationalen Verbandes für Innere Mission und Diakonie vom 15-19 Juni 1928 in Zürich”, waarop ik later nog terug denk te komen. Er waren evenwel in Hasliberg gasten gelogeerd uit de stad Zürich. Dezen had ik leeren kennen als menschen die niet gansch vreemd stonden tegenover kerkelijke en godsdienstige aangelegenheden en derhalve informeerde ik bij hen naar pfr Grob en diens juist adres. Ja, dien naam kenden zij er wel als den naam van een degelijken predikant, doch verder konden ze me niet inlichten en zijn adres had ik nog niet. In ons heerlijk vakantieoord had ik ook kennis gemaakt met eene familie uit Lausanne. Zij zocht met ons in aanraking te komen, toen zij veraamen had, dat wij Nederlanders waren, en dat wel in het bijzonder daar één harer intiemste kennissen en nauwe geestverwanten een Nederlander was, met wien zij veel omgang had gehad toen zij in Zürich woonde. Dankbaar dat ik in kennis kwam met een gewezen Zürichsche familie, die bijzonder veel belang stelde in de dingen van Gods koninkrijk, informeerde ik direct naar pfr Grob. Ja, die kenden zij heel goed. Zij spraken van dr Grob. Mij bleek al spoedig, dat deze dr Grob niet director R. Grob kon zijn, want deze familie behoorde niet tot de Landskerk, maar tot eene Vrije evangelische gemeente, welke in nauw contact staat met Christijona, waartoe ook de bewuste dr Grob behoorde; deze familie kende pfr R. Grob niet verder, hoewel diens naam aan haar niet geheel onbekend was. Ik had derhalve het gevraagde adres nog niet, doch had een dubbele ervaring opgedaan, en wel deze, welke van week tot week werd versterkt, dat vele van

onze mede-
een na der-
dan wel ui-
uit Nederl-
kerk beho-
oeder de
andere erw-
men in Zw-
beweging
vooral in
groeien on-
bij kwam
vinding. A-
schap aan
man, een
het een
te Reu-
hotels was
het eene l-
onthoud o-
leden der
christelijke
zen fluit-
van Weis-
sproken, h-
kenden en
zoek aan.
Hij ontv-
de aanb-
van en m-
gen Deze
den enger
ook niet.
beduidde
ik verteld
was en no-
leiding da-
tus verhu-
wel aan e-
wel een
kanten, C-
Reuti,
hunner z-
kunnen k-
ik nu na-
in de nal-
morgens-
weest, w-
was stan-
beantwo-
n bedien-
de beide
moest mi-
dr Rudolf
dienstloof-
stamhui-
laten bo-
grootte e-
den bouw-
naast he-
ringen, l-
avonds
dienstloof-
Burckhar-
het geva-
dienstloof-
officieel
rijkspost-
in het s-
hieruit,
den wor-
in het ka-
Des M-
eerstens
gekerkt
den was
als op 2
Hij was
zijn vee-
Zondag.
En toch
kerk me-
verdedig-
de finen
naar tw-
wij als
andere
den weg
bescheid
Darbiste
pension-
ik, dat
samenk-
het evar
in de B-
richting
kerken
een san-
schoem-
dienstlo-
haus en
Daheim
van Me-
moest d-
net als
kant in
Haslibe-
De afst-
weerm

latens zijn be-
van het gezag
vinden zijn in
deze revolutie

BAAS Kzn.

In Zwitserland.

droeg aan de
nder meer ook
zoeken en te
s van het gere-
itenland, voor
met bepaalde
Acta, art. 50,
derdag 27 No-
langewezen om
te behartigen.
rste maal saam
uit hun midden
vergadering, dat
oogte te stellen
la titel van een
zoo God wil,
ad medegedeeld
acantie door te
leiringen in het
actie was kon
een onder de
ook in Zwitser-
et Zwitsers die
Worden niet in
uitenland" aan
trevolutaire
f Grob, Sude-
cles Schüle,
of dr H. Bouw-
andermat iets
waarvan Zürich
ingstelling heeft
jd vertoefd had
m te Hasliberg
Burckhardt
er en schrijver
en Zwitserland,
ob van Zürich
en, daar ik dit
ardt kende hem
ijk aan toe; die
doch ik merkte
mpathiek stond
edde het, dat ik
naar pfr Grob,
eid diens adres-
fr Grob, ook als
Anstalt für Epi-
heid is. Zoo in-
zen hausfather.
voor de hand
e chez nous.
de directeur Grob
richer beweging
lacht: goed zoo
kend en kennen
n zelf al van de
s voor hem zeer
op „die Aus-
Verbandes für
m 15-19 Juni
nog terug denk
sliberhaus gas-
Dezen had ik
d gansch vreemd
dsdienstige aan-
erde ik bij hen
s. Ja, dien naam
n een degelijke
ne niet inlichten
ons heerlijk va-
maakt met een
et ons in aan-
m had, dat wij
m het bijzonder
en nauwe geest-
aet wien zij veel
h woonde. Dank
et een gewonen
eel belang stelde
informeerde ik
en zij heel goed
k al spoedig, dat
Grob kon zijn
tot de Lands-
dische gemeente,
t Chrisjona,
behoorde; deze
ter, hoewel diens
end was. Ik had
niet, doch had
wel deze, welke
kt, dat vele van

onze mede-gasten christenen waren, die echter de
een na den ander, onverschillig of ze uit Zweden
dan wel uit Zwitserland, uit Duitschland dan wel
uit Nederland kwamen, of niet meer tot de lands-
kerk behoorden, of ook geteld moesten worden
onder de malcontenten die elders kerken. De
andere ervaring was even treffend en wel, dat
men in Zwitserland tegenover de jonggereformeerde
beweging staat zooals wij dat ook in ons land
vooral in vroegere jaren bij den aanvang en het
groeien onzer beweging hadden ondervonden. Daar-
bij kwam een derde niet minder leerrijke onder-
vinding. Al heel spoedig knoopte ik eenige vriend-
schap aan met een schoenmaker, een interessante
man, een echte dorpeling. Die man moest mij van
het een en ander op de hoogte helpen! Hij woont
te Reuti, in de onmiddellijke nabijheid van twee
hotels waarin zeer veel Nederlanders logeerden;
het eene hotel schafte wekelijks voor een kort op-
onthoud op de doorreis aan talrijke groepen van
leden der Nederlandsche reisvereniging (niet de
christelijke) logies. Mijn schoenmaker, von Weis-
zenfluh, door mij steeds als graaf of als heer
van Weissenfluh, een dorpje in de buurt, aange-
sproken, had nog al eens werk van deze doortrek-
kenden en zoo raakten wij reeds bij een eerste be-
zoek aan de praat.

Hij ontving van mij de gelezen „Standards" met
de aanbeveling, daarin de gerepareerde schoenen
van en aan mogelijke Nederlanders terug te bezor-
gen. Deze aangename man was geen Christen in
den engeren zin van het woord. Hij verheelde dit
ook niet. Zijn hadden ze achter de elleboog, zoo
beduidde hij mij met een bekende handbeweging.
Ik vertelde hem, dat ik er ook een van dat soort
was en nog wel een fijne dominee. Dat was de aan-
leiding dat hij mij mededeelde zijn huis voor August-
tus verhuurd te hebben, ook aan een predikant, en
wel aan een der Zürichsche predikanten. Er waren
wel een stuk of drie vier van de Züricher predi-
kanten, die zomerwoningen hadden gehuurd in
Reuti. Kom, daar was ik blij mee! Van één
hunner zou ik het adres van pfr R. Grob wel
kunnen krijgen. Bij dezen gullen man informeerde
ik nu naar het een en ander op kerkelijk gebied.
In de nabijheid van ons logies was des Zondags-
morgens in het schoolgebouw eene prediking ge-
weest, wij waren onder de hoorders; het vertrek
was stampvol. Hoe jammer dat de prediking niet
beantwoordde aan wat mocht worden verwacht van
'n bedienaar des Woords. De predikant was een van
de beide pfarren van Meiringen. Mijn schoenmaker
moest mij des Maandagsmorgens inlichten. Immers
dr Rudolf Burckhardt hield des morgens huisgods-
diensttoefening; in één woord uithemend. Naast het
„stamhuis" had hij kort geleden een tweede huis
laten bouwen: het Turmhaus, daarin was de
grote eetzaal. In het Turmhaus, waarvan de toren
den bouwtrant droeg van den alleenstaanden toren
naast het kerkgebouw van de landkerk in Mei-
ringen, hing een klok. Die werd des Zaterdag-
avonds geluid als er des Zondagsmorgens gods-
diensttoefening was in het Turmhaus, waarbij dr
Burckhardt in toga den dienst leidde. Dit was alleen
het geval wanneer er in het schoolhuis geen gods-
diensttoefening werd gehouden. Uit het feit dat
officieel aan alle postkantoren en haltes van de
rijkspostbussen de kerkdienst in de landkerk en
in het schoolgebouw staat aangekondigd en ook
hieruit, dat deze in het staatschoolhuis gehou-
den wordt, kan men afleiden hoe nauw de band
in het kanton Bern is tusschen den staat en de kerk.

Des Maandags derhalve ging ik naar mijn vriend,
eerstens om te vragen of en waar hij des Zondags
gekerkt had. Zijn antwoord was teleurstellend en
den waren toestand tekenend, echter wederom:
als op zeer vele dorpen in ons eigen vaderland!
Hij was den eenen Zondag op de Alp geweest, naar
zijn vee kijken en den anderen, den ganschen
Zondag, uitgezonderd onder de maaltijden, op bed.
En toch leefde ook hij op eenigen afstand met de
kerk mee; en toch was ook hij een aanhanger en
verdediger van de landkerk en moest niets van
de finjen hebben. Dat bleek mij toen ik informeerde
naar twee vergaderplaatsen. Eén toch passeerden
wij als we gingen in de richting van Brüning; de
andere als wij naar Meiringen afdaalden. Die aan
den weg naar Brüning in een familiehotel, dat een
bescheiden en netten indruk maakte, diende den
Darbisten en de andere was in een zeer bescheiden
pension Daheim geheeten. Bij informatie vernam
ik, dat in Daheim in de week en des Zondags
samenkomsten werden gehouden in den trant van
het evangelisatiewerk in ons land daar gedaan waar
in de Hervormde Kerk predikanten zijn van eene
richting door een deel der leden van genoemde
kerkgemeenschap niet begeerd. Wij woonden zulk
een samenkomst bij met geringe voldoening. Mijn
schoenmaker moest niets hebben van die gods-
diensttoefeningen van dr Burckhardt in het Turm-
haus en al evenmin van die samenkomsten in
Daheim, waarnaast zijn woning was. De dominees
van Meiringen waren goede predikanten en wat
moest dat fijn gedoe nu! Ik vernam verder, alweer
net als bij ons, dat er vroeger maar één predi-
kant in Meiringen was; — de menschen van
Hasliberg ressorteerden kerkelijk onder Meiringen.
De afstand is heen, dat is dalend, ruim één uur;
weerom, dat is klimmend langs een steil pad, door

een onzer gasten genoemd „der Todtesweg", twee
uur; — dat er sinds men hier op den Hasliberg
die samenkomsten van verschillend karakter hield,
een tweeden predikant aan Meiringen was gegeven
door de landkerk. Sterk trof mij hoe we in dit
bergdorp toestanden op kerkelijk gebied vinden,
die zoozeer overeenkomen met hetgeen men hier
en elders in ons land ontmoet. Alleen gereformeer-
den en vrije gereformeerde kerken treft men er
niet aan, doch ik voeg er aan toe nog niet, want
hetgeen in vervolgartikelen door mij zal worden
medegedeeld wijst op eene ontwakning van gere-
formeerd leven in het land van Bullinger, Calvin's
vriend, in het land van de eerste en tweede Helve-
tische Confessie, in het land van de Formula Con-
sensus, het laatste gereformeerde belijdenisschrift
in dit schoone land der Zwitsersche reformatoren.

Nu ik wist dat mijn vriend zijn woning had ver-
huurd aan een predikant van Zürich, ging ik op
een Zaterdagavond bij dezen collega op een kort
bezoek, vroeg en verkreeg van hem het adres van
pfr R. Grob zonder commentaar.

Bij het afscheidnemen van den schoenmaker heb
ik hem beloofd aan onze menschen mede te deelen,
hoe goedkoop en hoe gaarne hij zijn woning
wil verhuren aan eene Nederlandsche familie voor
de zomermaanden. Ik kwijt mij hierbij van mijn
belofte met eene hartelijke aanbeveling van zijn
huis. Het biedt in zijn malsche Zwitsersche weide
met boomen en in „lauben" 'n buitengewoon uit-
zicht, in ozonrijke berglucht, in één van de mooiste
dorpen, in onmiddellijke nabijheid van het centrum
van verkeer, in het Berner Oberland een haast niet
te overschatten „Erholungsort". Wie weet of zulk
eene Nederlandsche familie dezen man en zijn gezin
niet ten zegen zoude kunnen wezen. De ronde,
franke ferme kerel luisterde niet zonder beweging
van zijn gemoed als ik hem ernstig vermaande toch
eerst Gods koninkrijk te zoeken en hij zoude er-
varen, dat de Heere hem verder zoude schenken
wat hij en de zijnen behoeven.

Met pfr Grob's adres in mijn zak ging ik bij naar
ons heerlijk logies en den volgenden dag schreef
ik een brief aan den directeur van de Inrichting
voor vallende ziekten te Zürich, waarin ik hem
vroeg om een onderhoud, na mij aan hem bekend
gemaakt te hebben. Uit zijn prompt ingekomen ant-
woord bleek, dat hij mij kende; ten bewijze strekke
dat hij op het station Zürich als herkenningsteken
in zijn rechterhand omhoog zou houden: „De Re-
formatie"! Zoo ontmoette ik hem, die de leider
kan worden genoemd van de jonggereformeerde
beweging in Zwitserland.

Een volgende maal ging ik bij welzijn aan met
mij over den titel dezer artikelenreeks nader te
verklaren.

G. KEIZER.

Kwestie-Ubbink.

We vervolgen ons overzicht.

„De Bazuin" (Prof. Bouwman) schrijft:

Nu leefde echter bij Dr Ubbink hier een groote
misvatting, wanneer hij de gedachte van Prof. Rid-
derbos, die nog al bezwaar had tegen het aanvaarden
van de nieuwe proeve door de commissie der Synode
aangeboden, omdat hij overtuigd was, dat de proeve
meer een theologisch stuk dan een belijdenis was,
dat het gevaar niet denkbeeldig was, dat door zulk
een belijdenis als werd voorgesteld de conscientien
gebonden werden, en dat in voorkomende moeilij-
heden, zooals op de Synode van Assen, de „proeve"
niets meer gaf dan de bestaande artikelen onzer Be-
lijdenis over de Schrift, en dat wij niet moeten ver-
geten, dat ten slotte de Heilige Schrift beslissing geeft
in zaken van geloof en belijden, eenzijdig weergeeft,
en wanneer Dr Ubbink hieruit de conclusie trekt, dat
Prof. Ridderbos van oordeel is, dat wij eigenlijk geen
belijdenis behoeven, en dat wij als middel om dwa-
lingen af te snijden in Gods Woord een deugdelijker
en doelmatiger middel bezitten.

Even later:

Het is geheel onjuist wanneer Dr U. zegt, dat de
Belijdenis van 1561 bedoelt een scheiding te maken
tusschen het Woord Gods in de Heilige Schrift en de
Heilige Schrift zelf. Hij zegt op bl. 69: „Als zij spreken
van de Schriften, dan denken zij aan niets anders
dan aan Gods Woord zelf, dan spreken zij als in één
adem van de waarheid Gods, van het Evangelie, dat
God zelf eerstelijk in het paradijs heeft geopenbaard,
waaruit wij alle kennis hebben".

Dit standpunt door Dr Ubbink ingenomen, is niet
in overeenstemming met de leer der Reformatoren, en
is beslist in strijd met onze Belijdenis. Immers art. 3
leert zoo duidelijk, dat de Bijbel geïnspireerd is.

Ook dit:

Het is diep te betreuren, dat Dr Ubbink in zijn groot
boek zoo weinig zakelijk redeneert. Hij moet tenslotte
zijn eerste uitspraak, dat de gedachte van de Godde-
lijke ingeving van de Heilige Schriften niet aan de
Reformatoren bekend was, feitelijk weer terugnemen.

Hier volgt dan een verwijzing naar bl. 207, waarop
verleden week ook ons blad (noot 9, begin, no. 1) reeds
gewezen heeft.

Hoe verklaart Dr Ubbink het opkomen der inspiratie-
leer:

Dat deze inspiratieler reeds vroeg in de kerk is
opgekomen schrijft Dr Ubbink toe aan heidensche
invloeden, en aan een onjuiste vertaling door de Vul-
gata van het woord theopneustos (alle Schrift is van
God ingegeven, waar de Apostel het woord theopneus-
tos gebruikt, en de Vulgata dit woord weergeeft met
divinitus inspirata, d.w.z. door God geïnspireerd).

Vrijmoedig verklaart Dr Ubbink, dat de Schrift een
gewoon menschelek geschrift is, en niet onfeilbaar.

Prof. Bouwman concludeert:

Al deze uitdrukkingen door Dr Ubbink gebruikt,
herinneren aan de mannen van de Ethische richting.
Dr Ubbink geeft geen enkele nieuwe gedachte, maar
neemt leuzen over van mannen, die de Gereformeerde
leer hebben bestreden.

Zij het zonder naamvermelding, toch spreekt blijkbaar
ook Ds A. de Bondt in „Leidsche Kerkbode" zich uit:

Oude ideeën, al lang als dwalingen verworpen, wor-
den opnieuw gepropageerd! Worden nu aangeduid als
Gereformeerd.

Voorgedragen als een nieuwe belijdenis!
Het is te betreuren, dat juist in onzen tijd de voort-
gaande reformatie wordt tegengestaan
door menschen, die oude en verouderde dwa-
lingen als nieuwe vonden ons aandienen.

Daarom mag de gehechtheid aan het oude ons niet
verleiden tot stilzitten.

We moeten verder.

In ander verband, en nu rechtstreeks Dr U's werk
besprekend, herinnert Ds de Bondt aan de klacht, door
Dr U. geslaakt, dat „Prof. Hepp" zich in 't geheel niet
zou hebben afgevraagd, wat naar de Schrift de Kerk is.
(Zie ons artikel II). Ds de Bondt teekent bij die klacht
aan:

We zouden willen zeggen: Maar Dr Ubbink, hoe
nu? Wat geeft het ons, wat die Schrift zegt?

Zij zegt het gebrekkig en feilbaar. Wat geven
wij om zulk een voorstelling? Past het in de methode
van u w denken om te vragen wat de Kerk naar
de Schrift is?

Tegelijk is dit weer een voorbeeld van de „innerlijke
tegenstrijdigheden". De Schrift is een menschelek-ge-
brekkige mededeeling van Goddelijke waarheid en aan
den anderen kant moeten we telkens naar haar terug,
„als de vogelen des hemels naar de plaats, waar zij het
levende water gedronken hebben" (bl. 374).

Nog steeds in hetzelfde blad citeert Ds de Bondt vol-
gende uitspraken van Dr Ubbink:

„Toch is ook deze hun Schrift zeive niet de echo
van Gods stem." (bl. 227). „Het Woord Gods zelf
is daarin verborgen, is geheel iets anders." (bl. 228).

„Deze menscheleke Schrift is slechts de donkere
aarde, waarin de onverderfelijke goudschat van Gods
Woord verborgen is." (bl. 228).

Ds de Bondt zegt dan:

Voor wie hierover meer wil lezen, mogen we ver-
wijzen naar de Geref. Dogmatiek van Prof. Bavink²
I 438, 439 en 440.

Hij zal zien, dat dit een oude opvatting is, die
waarschijnlijk niet pas in 1929 in Zevenhoven ontstaan is.
Daarom kan deze oude opvatting ook met oude
argumenten weerlegd worden.

Als wij noodig hebben een onfeilbare kennis van
God; een onfeilbare kennis, die ons wijs maakt tot
zaligheid, dan komt toch de vraag op: waaruit krijg
ik die kennis? Die onfeilbare kennis!

Aan de Schrift heb ik toch weinig. Zij spreekt mij
gebrekkig over die kennis.

Volgens Dr Ubbink kunnen we die Schrift ook wel
missen. (bl. 200). Maar hoe verkrijgen we dan toch
die onfeilbare kennis, die we ook volgens Dr Ubbink
noodig hebben?

Wat winnen we nu toch met zijn theorieën?

We verliezen een onfeilbare Schrift. Maar wat krij-
gen we daarvoor in de plaats?

Met groote instemming nemen we het woord van
Prof. Bavink over „Met de Heilige Schrift
valt de gansche openbaring, valt ook de
persoon van Christus" (a.w. I 402).

Hij besluit:

Dr Ubbink toornst tegen kerkelijk en menschelek
gezag.

Goed. Maar wat heb ik te maken met een woord
van Elia of Paulus, indien dat woord door den Hei-
ligen Geest hem niet gegeven is?

Ik luister alleen naar Paulus, als hij tot mij spreekt
met gezag, door God hem gegeven.

In hetzelfde orgaan schrijft Ds E. H. Broekstra:

Naar mij is meegedeeld, is hem van zeer bevoegde
zijde ernstig ontraden tot de uitgave van zijn boek
over te gaan, maar dien raad heeft Dr Ubbink dan
in den wind geslagen. En blijkbaar heeft hij niet
erg gewichtig geacht zijn belofte, door hem meer dan
eens afgelegd.

De Buskes schrijft in „Woord en Geest" het eerste
kerkelijke woord in dat blad over Dr U's boek, en blijkt
het eens met wat ik aan het adres van Dr Geelkerken
opmerkte:

Daar schijnen H.V.-ers te zijn, die zich bij voorhaat
al weer verheugen op een conflict in de oude Gerefor-
meerde Kerken. Ik kan in hun vreugde niet deelen.
Want de vragen, die dit boek stelt aan de oude Gere-
formeerde Kerken, worden evenzeer gesteld aan de
kerken van 't H. V. Een knuppel in het hoenderhok
noemde Dr Geelkerken dit boek. Indien het waar is,
dan zeker ook in het hoenderhok van 't H. V. en het
is nog de vraag, waar deze knuppel meer verwarring
en moeilijkheden zal brengen.

Even later zegt Ds Buskes: